

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

VI. ÅRG.

STOCKHOLM, 1 MAJ 1917.

N:r 9.

”Nej, säger jag, nej, och åter nej.”

Anyo har frågan om kvinnors valbarhet till landstinget behandlats i riksdagen och där rönt samma öde som föregående gånger. Den har fallit för förstakammarhögerns motstånd. Man kunde denna gång ha väntat sig en annan utgång. Det hade ju varit ett tillfälle för högern att för jämförelsevis billigt pris visa, att den under de gångna provande åren lärt sig uppskatta kvinnornas insatser i samhällsarbetet. Det borde ju också vara genant för ett parti med så mycket professorslogik till sitt förfogande att hålla fast vid en sådan inkonsekvens som att kvinnor duga att såsom stadsfullmäktige utöva valrätt till Första kammaren, men däremot ej att utöva samma rätt som landstingsmän. I stället ökar partiet sina inkonsekvenser med nya. När partiet vill vinna några politiska partisyften, då bådå kvinnorna upp, då äro deras uttalanden och namnunderskrifter av utomordentligt stort värde, och ingen sätter deras omdömesförmåga i fråga, t. o. m. när det gäller så ömtåliga frågor som att vara parter i tvister mellan riksdag och regering eller mellan regeringsmedlemmar inbördes, men när det gäller att giva kvinnor det ansvariga politiska inflytande, som lagliga rättigheter skänka, då förklaras de inkompetenta av samma parti, som nyss använt sig av deras tjänster. Men det bör sägas ifrån högt och tydligt att ansvarskännande kvinnor äro trötta på att spela denna roll av lekbollar. Den strid, som högern för mot kvinnorna, har mistat varje sken av berättigande och är endast ägnad att ingiva oss ringaktning. I synnerhet är detta fallet, när vi se den mot den bakgrund, som världskriget och nöden inom landet bilda.

Vi skulle vilja ge ett litet välment råd till de konservativa och reaktionära elementen i vårt land: Kryp upp ur de mörka och trånga konservatorer, där era själar legat och torkat, och låt livets friska fläktar kringspola er. De komma med nya uppslag från öster och väster och söder. Snart äro vi dis-

Konsekvensen av allmän rösträtt är absolut och oavvisligt åtminstone även rösträtt för kvinnan. Utan denna är allt tal om allmän rösträtt meningslöst. — Den verkställda folkräkningen gäller i allmänhet befolkningen och ej blott männen, och skulle något ytterligare arbete med att räkna och klassificera kvinnorna kunna göras, kan sådant göras när som helst efter beslutet om kvinnans rösträtt, och med samma resultat, *ty på rätten, om sådan eljest finnes för henne att få sina intressen bevakade och angelägenheter behandlade, kan en dylik räkning ej öva det ringaste inflytande.*

ALBERT BERGSTRÖM

Ur motion i Första kammaren 1907.

Sverige 1917.

Politisk rösträtt har med få års mellanrum tilldelats kvinnorna i Nordens alla länder utom Sverige. Nu synas dock särdeles starka skäl föreligga att som lösen för denna viktiga samhällsfråga sätta: *Sverige 1917.*

De senaste valstriderna i vårt land ha varit präglade av en synnerlig skärpa och på många håll en beklaglig hänsynslöshet och bitterhet, och i dessa strider ha kvinnor i stor utsträckning tagit del. Vi stå nu inom kort inför nya val med därtill hörande agitation. Helt säkert vore det en utomordentlig vinst för vart och ett av de politiska partierna liksom för landet i dess helhet, om dessförinnan politisk rösträtt vore tillerkänd kvinnorna av nu pågående riksdag.

Kvinnorna finge visserligen icke redan i år deltaga i de politiska valen, men frågans principiella lösning skulle ha bragt ur valstriden en splittrande och förbittrande faktor. Om detta icke skett, torde det vara oundvikligt, att ett stort antal kvinnor komma i en allvarlig konflikt antingen med det parti, för vilket de helst skulle vilja arbeta, eller med sina intressen som kvinnor och sin solidaritetskänsla med sitt eget kön.

tanserade av alla våra grannar. Kvinnorösträtten blir helt visst inom kort en verklighet i Ryssland, England, Holland, kanske ock i Tyskland. — Men kanhända göra vi er orätt. Kanske har ert nej i en fråga av jämförelsevis liten räckvidd att betyda att ni

Medvetandet om att äntligen stå inför möjligheten att få göra sin fulla medborgerliga insats i samhällsarbetet bleve helt säkert en mäktig drivkraft till ett ökande och fördjupande av kvinnornas politiska ansvarskänsla, varför ock tillerkännandet av politisk rösträtt åt kvinnorna, vilket ju innebure ett kraftigt stärkande av solidaritetskänslan hos hela vårt folk, skulle kunna verka i någon mån återhållande och mildrande på de förlöpnings- och överilningar, vilka tyvärr vid alla valstrider äro att befara.

Övertygad att frågan om kvinnans politiska rösträtt är en enkel rättfärdighetsfråga och icke en partiskiljande fråga samt att vart och ett av de politiska partierna bland politiskt rösträttade kvinnor skall finna dugande, intresserade och ansvarsmotvetna krafter i arbetet för fosterlandets väl, dristar jag härmed vädja till nu samlade svenska riksdag att tillerkänna kvinnorna politisk rösträtt i

Sverige 1917.

Skepparslöv 20. 4. 1917

August Bruhn,

kyrkoherde, ordf. för lokalavdelningen i Kristianstad med omnejd av M. F. K. R.

samlar er till en snart förestående stor handling. Skall årets riksdag få bevittna att alla partier enigt och samfällt bevilja de svenska kvinnorna fulla medborgerliga rättigheter? Kanske vi ändå komma före de ryska och tyska kvinnorna? Eja, ske alltså!

Där rösträttsvägen går fram över Sverige.

Efter föredrag av fru Erica Falkman ha i Härjedalen bildats följande nya föreningar: *Långåskans*, ordförande och centralstyrelsemedlem fru Anna D. Olsson, sekreterare fru Brita Åslund; *Tännäs*, ordförande och centralstyrelsemedlem fröken Ingeborg Bergman, sekreterare fröken Hanna Sundin; *Ljusnedal*, ordförande och centralstyrelsemedlem fröken Dagmar Scholander, sekreterare fröken Gerda Eriksson; *Flon-Bruksvallarna*, ordförande och centralstyrelsemedlem fru Karin Norberg, sekreterare fru Ragnhild Vagenius; *Funäsdalen*, ordförande barnmorskan fröken Maria Edbladh, centralstyrelsemedlem och sekreterare fröken Thora Jansson; *Glöte*, ordförande och centralstyrelsemedlem fröken Märta Vikström, v. ordförande fru Karin Frisk, sekreterare fröken Karin Persson; dessutom har filialen i *Hedeviken* blivit självständig förening med fröken Ruth Petré som ordförande, fröken Stina Westin som v. ordförande och centralstyrelsemedlem och fru Sigrid Lindh som sekreterare.

I Jämtland ha efter föredrag av fru Gurli Hertzman-Ericson bildats föreningar i *Hammerdal*, ordförande fru Betty Franzén, övriga styrelsemedlemmar fröknarna Kerstin Pålsson, Brita Kristensson och Greta Larsson; *Munkflohögen*, ordförande fru Märta Edler, övriga styrelsemedlemmar fruarna Anna Hägglöf, Lydia Lindell, Ester Olsson och Olga Wallander; *Sikås*, ordförande fru Frida Dederling, övriga styrelsemedlemmar herr Dederling, fruarna Delina Fresk och Anna Olsson; *Strömsund*, ordförande fröken Erika Häggdahl, övriga styrelsemedlemmar fröken Kerstin Hansson, fru Fredrika Nordfors och fröken Anna Rydbeck.

Slutligen har i *Grästorp* bildats en filial till Vara F. K. P. R. efter föredrag av fru Elisabeth Wærn-Bugge.

Nya segerbudskap från Amerika.

Från *Arkansas* kommer meddelandet, att kvinnorna där erhållit rätt att rösta vid förberedande val, vilket i praktiken blir detsamma som full rösträtt. *Arkansas* är den första av sydstaterna, som givit sina kvinnor rösträtt.

I den kanadensiska provinsen *Nova Scotia* antogs den 22 mars en lag om full politisk rösträtt för kvinnor.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad.

Redaktör: GURLI HERTZMAN-ERICSON.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan 1

Redaktionstid: onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.

Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.

Rikstel. 8600. Allm. tel. 147 29.

Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1917 Kr. 1:35.

Lönummer 6 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 2 kr. i postanvisning till tidningens expedition.

RÖSTRÄTTSBYRÅN

6 Lästmakaregatan 1, Stockholm

Allm. tel. 147 29. Rikstel. 8600.

Öppen vardagar kl. 1/2 1—1/2 5 e. m.

L. K. P. R:s sekreterare träffas personligen kl. 1—3 e. m.

Sommarmötet i Ronneby.

Kommittén för sommarmötet hade sammanträde i Ronneby tisdagen den 10 april, och härvid fastställdes att mötet skulle hållas lördagen den 11 och söndagen den 12 aug. Vi hoppas, att trots alla hinder, som kungl. järnvägsstyrelsen och dyrtiden lägga i vägen, vårt sammanträde dock skall locka rösträttskvinnorna till Blekinge, och att de skola bli belåtna.

Programmet är nu också bestämt i stora drag — det blir gedigna föredrag över intressanta och aktuella ämnen. Ännu ha vi inte fått besked från alla de talare vi annodat, men fru Anna Wicksell, d:r Gulli Petrini, kyrkoherde Aug. Bruhn, en norsk och en dansk talarinna kunna vi räkna på.

Och till fru Tonnings vackra rösträttshem skola vi resa — om det blir vackert väder — och det måste det bli.

Här i Blekinge äro vi alla så intresserade av det och hoppas att det skall bli riktigt trevligt och anslående. I nästa n:r av Rösträtt för Kvinnor blir det utförligare meddelanden.

S. K.

De Bergman-Österbergiska samhällskurserna.

Samhällskurserna för vårterminen började den 27 februari, då den i december månad i Angermanland hållna kursen på begäran därifrån fortsattes under fröken E. Aulins ledning. Intresset där har hela tiden varit mycket stort och åhörarnas antal talrikt. Fröken Aulins arbete som rösträttskonsulent har resulterat i bildandet av 7 nya föreningar inom länet. Under resten av terminen skulle samhällskurser ha hållits i norra delen av Gävleborgs län, men de ha på grund av smittkoppepidemien blivit inställda. I stället blevo kurserna förlagda till Örebro län, där de började den 10 april i Kumla och där 7—8 platser komma att besökas. Troligen komma även föreläsningar därvid att hållas vid någon av länets folkhögskolor för kvinnlig ungdom.

E. P.

Miss Jeannette Rankin,

den första kvinnliga ledamoten av Föränta staternas kongress, har nu intagit sin plats i representanternas hus och hyllades vid sitt inträde med stora högtidligheter. Presidenten, mr Clarke, hade inbjudit mrs Chapman Catt att ta plats på presidentbänken, och åhörarpaltserna fylldes av kvinnorösträtters anhängare. Under sin färd till Kapitolium blev miss Rankin ledsagd av framstående rösträttskvinnor.

Fernqvists Kappaffär

33 Drottninggatan 33
n. b. och 1 tr. upp

Stort lager av in- o. utländska nyheter
i alla slags

DAMKAPPOR, DRÄKTER & KJOLAR

till billiga bestämda priser. Obs! Beställningsavdelning.

Vid uppvisande av medlemskort i F. K. P. B. lämnas 5 % rabatt.

Kvinnorna uppvakta statsministern.

19 föreningar begära rösträttsproposition till årets riksdag.

Statsminister Swartz mottog den 24 april i kanslihuset en deputation av representanter från nitton olika kvinnoföreningar i landet. Deputationen anfördes av ordföranden i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, fröken Signe Bergman. Bland övriga deltagare märktes fröken Anna Whitlock, fru Ann Margret Holmgren, fru Agda Montelius, fru Bertha Nordenson, fru Emilia Broomé, fröken Adèle Philipson, fru Agda Östlund m. fl. Fröken Signe Bergman uppläste en till konungen ställd skrivelse, vari värdjades till k. m:t att till innevarande års riksdag framlägga proposition om rösträtt och valbarhet för Sveriges kvinnor på samma villkor som för män. Statsministern mottog skrivelsen och förklarade att den skulle i grundlagsenlig ordning prövas och svar framdeles lämnas.

Skrivelsen återges här in extenso:

Till Konungen.

I november månad förra året vände sig Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt till Sveriges dåvarande statsminister med en skrivelse, utmynnande i en anhållan, att Kungl. Maj:ts regering till 1917 års riksdag ville framlägga en kungl. proposition om rösträtt och valbarhet för Sveriges kvinnor på samma villkor som för män. Denna anhållan ledde tyvärr icke till något resultat.

Sedan november 1916 har emellertid den kvinnliga rösträttsfrågan gjort nya stora landvinningar ute i världen, vilka måste komma att öva genomgripande inflytande på denna frågas framtida öde, och då vi nu sedan en ny regering blivit tillsatt vända oss till Eders Kungl. Maj:ts med samma anhållan, till låta vi oss att till den framställning vi då ingåvo, och vilken här bifogas, lämna en kort redogörelse jämväl för dessa.

I Kanada har till de fyra stater, som under förra året gävo kvinnorna deras fulla medborgarrätt, slutit sig ännu en femte stat, Ontario, varefter av de mera tätbefolkade staterna numera endast staten Quebec återstår att vinna.

I Föränta staterna har rösträtt för kvinnor i dess mest "politiska" form, nämligen som rätt att rösta vid presidentvalen och därigenom deltaga i bestämmandet av den allmänna riktningen av landets politik för fyra år framåt, införts i North Dakota, Indiana och Ohio; med de två senare vinsterna sträcker sig kvinnorösträtten nu långt in i de gamla östra staterna.

Valbarheten, vilken tidigare endast tagit sig uttryck genom inval av kvinnor i de enskilda legislaturerna, har nu tillämpats även inom Föränta staternas kongress, i det staten Montana utsett en kvinna, miss Jeannette Rankin, till medlem av representanternas hus.

Även till Mexiko har den kvinnliga rösträtten nått, i det staten Yucatan i slutet av

1916 givit kvinnorna den fulla medborgarrätten.

I Holland har deputeradekammaren antagit den kungl. proposition, genom vilken det grundlagsenliga hindret för införandet av politisk rösträtt för kvinnor undanröjes, och senaten antages komma att snart följa efter.

Men även i de krigförande länderna förefaller det, som om kriget självt skulle komma att framtinga, vad statsmakterna under fredstid icke vågat eller icke velat. I England torde det mänskligt att döma, kunna betraktas som säkert, att politisk rösträtt för kvinnor kommer att genomföras under innevarande parlamentssession. Visserligen är den rösträtt, som nu föreslagits av en parlamentarisk kommission, vars medlemmar tillhöra alla politiska partier, icke alldeles densamma som den för män gällande eller föreslagna, i det ett ganska högt åldersstreck tänkes infört för kvinnorna; men såväl vänsterpartierna som de kvinnliga rösträttsorganisationerna, vilka alla principiellt hålla på rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män, ha funnit sig böra acceptera denna inskränkning för att därigenom uppnå vinsten att få reformen antagen under medverkan av alla partier. Till denna villighet att jämka på den principiella ståndpunkten har naturligtvis bidragit medvetandet, att den föreslagna inskränningen icke verkar som ett klass-streck, utan reducerar antalet kvinnliga väljare till underhuset likformigt inom alla partier.

Medan kvinnorösträttens genomförande i detta gamla kulturland förnimmes som en stor seger just därför att den här har bakom sig en kvinnornas tränga och målmedvetna strävan sedan mer än femtio år, verkar det som en uppenbarelse, då öster om oss det stora nyvaknande ryska riket förtagit sig att bygga hela sitt konstitutionella statsskick på ny grund och det antages, att till den konstituerade församling, i vilkens händer Rysslands framtida öde skall läggas, de ryska kvinnorna likaväl som deras fäder, män och bröder skola givas tillfälle att rösta, så att ingen skall sättas utanför, där allt skall skapas nytt.

I Frankrike har deputeradekammarens rösträttsutskott uttalat sig för utsträckande till kvinnorna av den kommunala rösträtten. I Tyskland mögnar frågan från vecka till vecka, såsom framgår av debatter under detta år såväl i preussiska Abgeordnetenhaus som i tyska riksdagen, och det finnes starka skäl att tro, att även i detta land frågan om kommunal och politisk rösträtt för kvinnor ganska snart kommer att ta ett stort steg framåt.

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt består i Sverige som över allt annorstädes av kvinnor ur alla politiska partier. Under arbetet för den sak, som ligger oss alla om hjärtat, ha vi lärt oss känna oss solidariska för ett mål utom och över partierna; vi ha lärt oss att förstå och akta varandra. Oberoende av parti-ståndpunkt, skulle det för oss alla kännas som en stor och djup tillfredsstäl-

lelse om den politiska rösträtten för kvinnor även i vårt land kunde genomföras under medverkan av alla partier, såsom skett i övriga skandinaviska länder och som tyckes komma att ske jämväl i Holland, England och Ryssland. Om detta kunde åvägbringas, skulle det säkerligen verksamt bidra till att utjämna den nuvarande starka bitterheten mellan de politiska partierna och minska spänningen mellan höger och vänster. Förvisso vore detta, särskilt i denna mörka tid, en verkligt fosterländsk gärning.

Genomträngda av känslan, att en alla partiernas samling kring denna stora fråga, som gäller halva folkets medborgerliga ställning, just nu skulle verka enande och lyftande mer än något annat, och djupt övertygade, att för kvinnor som för män ansvaret är det enda, som fostrar och utvecklar, anhålla vi därför underdånigst,

att Eders Kungl. Maj:ts ville till denna riksdag, den sista i riksdagsperioden, framlägga en kungl. proposition om rösträtt och valbarhet för Sveriges kvinnor på samma villkor som för män.

Underdånigst

För Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt,

Dess verkställande utskott:

Signe Bergman,
kassör i Sveriges allm. hypoteksbank,
ordf.

Karolina Widerström, med. lic., v. ordf.

Ebba Palmstierna,
f. Carlheim-Gyllenskiöld.

Gulli Petrini, f. Rossander, fil. d:r.

Ester Brisman, f. Carlberg, fil. kand.

Anna Wicksell, f. Bugge, jur. kand.

Signe Jacobsson.

I ovanstående skrivelses syfte instämma:

För Fredrika-Bremer-Förbundet,
Agda Montelius, f. Reuterskiöld, ordf.

För Svenska kv. nationalförbund,
Eva Upmark, f. Kindstrand, ordf.

För Vita Bandet,
Nina Anderson, f. Ahlander, ordf.

För Akademiskt bildade kv. förening,
Karolina Widerström, med. lic., ordf.

För Stockholms allmänna kvinnoklubb,
Anna Carlsson, f. Lindskog, ordf.

För Soc.-dem. kv. centralstyrelse,
Anna Sterky, ordf.

För Sveriges folkskolläraryrkesförbund,
Maria Jönsson, ordf.

Soc.-dem. kvinnornas samorganisation,
Amanda Frösell, f. Lindman, ordf.

För Södra Kristl. för. av unga kvinnor,
Agnes Ingelman, f. Palmstierna, ordf.

För Kv. telefontjänstemannaför. i Sthlm,
Henny Wifstrand, ordf.

För Sthlms kvinnliga studentförening,
Gertie Söderberg, fil. kand., ordf.

För Sthlms södra soc.-dem. kvinnoklubb,
Signe Bengtson, sekr.

För Kvinnliga tandläkareklubben,
Sigrid de Verdier, f. Holmström,
tandläkare, ordf.

För Föreningen G. C. I.,
Louise von Bahr, gymn. direktör, ordf.

För Föreningen frisinnade kv. styrelse,
Ada Nilsson, prakt. läkare, ordf.

För Kvinnoklubben,
Louise Lombard, f. Lundberg, v. ordf.

För Lunds kvinnl. studentförening,
Olga Gjörlöf, jur. stud., ordf.

För Kvinnl. kontorist- & expeditför.,
Mathilda Lindgren, kontorist, ordf.

Stockholm den 24 april 1917.

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hofleverantör

Rikst. 4 29 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största o. bäst
renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas gratis o. franco.

Elegant

kemiskt tvättad och prässad blir Eder kostym, klänning, kappa eller överrock, om densamma insändes till

Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A. B.
GÖTEBORG

Varför böra männen arbeta för kvinnans politiska rösträtt?, kyrkoherde Aug. Bruhns föredrag i Kristianstad m. fl. platser, har utkommit från trycket och rekvideras hos författaren, Skepparslöf. Pris 25 öre.

Lagen om barn utom äktenskap

debatterades i riksdagen den 25 april inför tätt besatta åhörareläktare. Debatten rörde sig till övervägande del om de utomäktenskapliga barnens arvsrätt, varvid kamrarna stannade i olika beslut, i det Första kammaren med 75 röster mot 48 antog lagutskottets förslag oförändrat, varemot Andra kammaren med 128 röster mot 72 antog hr Pettersons i Södertälje reservation angående arvsrätt efter fader och färdernefränder. Även i fråga om förslaget detaljer stannade kamrarna i olika beslut på flera punkter, i det Första kammaren i flertalet fall antog utskottets förslag, medan Andra kammaren röstade för vänsterreservanternas yrkanden. Förslaget går alltså ännu en gång till utskottet för sammanjämkning av de olika besluten.

Från debatten må blott antecknas att hr Rönig i Andra kammaren uttalade ett kraftigt beklagande av att icke kvinnornas stämma häftigt göra sig hörd i riksdagen vid behandlingen av denna fråga och erinrade att genom talmannens tillmötesgående dock en kvinna för en tid sedan beretts tillfälle att framlägga sina synpunkter inför kammaren. Talaren beklagade att han icke kunde lämna sin plats åt henne, men hoppades att hennes ord skulle vara ihågkomna och att kammaren genom sitt sätt att rösta skulle visa att den behjärtade kvinnornas krav och synpunkter.

Även hr Hellberg i Första kammaren började sitt storstilade och varmt kända anförande med att beklaga att icke kvinnorna själva kunna göra sig hörda och erinrade kammaren om att på dess bord lagts ett av centralstyrelsen i L. K. P. R. med instämmande av 140 lokalföreningar gjort uttalande, vilket han rekommenderade till kammarens genomläsande.

Detta uttalande hade i bägge kamrarna utdelats på samma gång som lagutskottets betänkande.

De ryska kvinnornas frihetstimme.

Bland budskapen från det befriade landet i öster ha alltemellanåt stuckits in några ord, som talade om kvinnorna: den ena nya rättigheten efter den andra skulle beviljas dem, de skulle upptas som männens jämlikar, det fulla medborgarskapet skulle skänkas dem i den folkstyrda staten.

Detta säga den kvinnliga rösträttens seger så stor, att världen inte hittills skådat dess like. Ryssland ägde för några år sedan 48,000,000 kvinnor — redan antalet frigjorda är överväldigande — men det som kraftigast skall tala är att just i det landet kvinnor uppnått politiska rättigheter. Även i den mest motsträfviga hjärna våldas den tanken börja röra sig: kan väl då i ett nord- eller västeuropeiskt land rätten längre förvägras?

Skälet må gärna göra nytta. Den dom, som uttalas om landet som helhet, innan jätterygningen avskakade oket, må gälla, men det omdöme, som ligger däri om de ryska kvinnorna är inte rättfärdigt. Ty de ha kämpat ärligt och outtröttligt för sitt oberoende.

Deras frihetskamp är ett det mest storartade bevis på kvinnlig allmänanda, på kvinnligt offerande för idéer, historien skådat, och i fullaste beaktning till den dem till de anspråk, som nu höjas. Att deras frihetsträngtan under den sekellånga revolutionsstriden riktade sig mer mot hela landets räddning än mot eget. Dna kvinnosakskrav är likt förståeligt. Där mellan skänkade under förtryckets börda, där medborgerliga rättigheter knappast funnos, där blev kampen gemensam. Vi kunna inte heller, när vi blicka tillbaka på denna uthålliga strid, tänka oss den utan de unga kvinnorna vid den manliga ungdomens sida, där de vid universiteterna under ständig fara för upprätt dryftade tankarna, drevo propagandan, när de gingo ut bland folket, när de upptäcktes, kastades i fångelse eller drevos i den hårda landsflykten.

Liksom kvinnor i alla land, som velat utträtta något för sitt kön, sitt folk eller mänskligheten, ha också ryskorna insett nödvändigheten av kunskap, och med en seghet och uthållighet, med en försakelse och ett mod, som inga andra kvinnor visat för denna sak, ha de förskaffat sig sådan. Allteftersom bildningsanstalter och universitet i deras hemland än öppnades för dem, än stängdes, begåvo de sig till de större städerna eller strömmade till utlandet och levde i en fattigdom, om vilken ingen, som icke fäddt en inblick i detta säregna liv studentliv, kan göra sig en föreställning. Men genom att leva som de blevo de också sina manliga studiekamraters verkliga kamrater, kommo in med dem i det tålmodiga och

livsfarliga arbetet för friheten, och därför stå de nu också på segerns dag vid deras sida.

Om också de ryska kvinnorna kämpat med männen i den stora striden, ha de dock så småningom, och just under den, insett, att deras egen ställning krävde en särskild strävan. Även i denna hade de tusen svårigheter att övervinna. Deras sammanslutningar blevo än tillättna, än upplöstes de. "De ryska kvinnornas förening för inbördes hjälp" förberedde år 1903 en kongress, men kriget med Japan bröt ut, och den kom ej till stånd. Efter nederlaget togo dock kvinnornas krav på medborgerliga rättigheter ökad fart, de sände petitioner till en del myndigheter och begärde förbättringar i sin rättsliga ställning, och då förslaget om en riksförsamling trängde sig fram, begärde de lika rätt för kvinnor som för män. Revolutionen 1905 avbröt för en tid rörelsen men endast för att snart låta den slå ut med desto större styrka. I Moskva bildades en förening till skydd för kvinnornas rättigheter, på sitt program hade den den politiska rösträtten, och med stora faror och mödor bildades runt om i landet kvinnliga rösträttsföreningar, som sammanslöto sig till ett förbund, vilket återslöto sig till den Internationella kvinnorösträttsalliansen. Bland de ryskor, som besökt kongresserna, torde många av oss särskilt minnas läkaren, dr Schischkin Javein, och författarinnan Zenaïde Mirovitch. En av de ledande i den ryska kvinnoaksrörelsen var Anna Filossofova, som dog 1912. Hon stod i spetsen för den stora ryska kvinnoakongressen, som hölls 1908. Utländskor fingo ej deltaga, och föredrag om rösträtten voro förbjudna. Trots detta gjorde kongressen det uttalandet, att endast rösträtt kunde ge ryskorna rätt till bildning och arbete. Dessutom fordrade kongressen åtgärder mot dryckenskapen, avskaffande av reglementeringen och förbättring av äkten-skapslagarna.

De ryska männen ha ej varit likgiltiga för kvinnornas jämlikhetssträvanden. Då vid valen till den första dumman 1906 förfrågning sändes till medlemmar av guvernementsdagarna om de gillade kvinnornas rösträtt, ingingo jakande svar från ett flertal. Socialdemokraterna, de revolutionära socialisterna, de akademiska och politiska förbunden samt böndernas förbund hade redan svarat ja, och kvinnornas rättigheter upptogs på det förslag till ny valags, som utgick från guvernementsdagarna och stadskommunernas representanter. En grupp dumamedlemmar ur olika partier bildade dessutom en kommitté för kvinnornas sak.

Duman blev emellertid upplöst, och

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

FORORDAS AV LÄKARE

☉ Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet. ☉

SÄLJES ENDAST I APOTEK

A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Ebba Skoglund †.

Vaxholms F. K. P. R. har sorg. Den 4 april avled helt hastigt fru Ebba Skoglund, mångårig medlem av föreningen och under flera år dess kassaförvaltare, nu senast suppleant i styrelsen. Alltid villig att hjälpa, praktisk, rask och oförtruten var hon en ovärderlig hjälp för föreningen och många äro de fester och samkväm av olika slag fru Skoglund varit med om att anordna.

Vid jordfästningen den 10 april representerades föreningen av en styrelsemedlem, fröken Maria Andersson, som nedlade en kraus med blommor och band i rösträttens färger och uttalade föreningens stora tacksamhet och djupa saknad.

Din ljusa bild bevaras i tacksamma hjärtan!

A. L.-m.

Motioner om kvinnorösträtten.

Å Liberala samlingspartiets vägnar har hr Kvarnzelius i Första och hr Edén i Andra kammaren väckt motion om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor.

Å Socialdemokratiska vänstergruppens vägnar har borgmästare Lindhagen i Andra kammaren med utförlig motivering väckt motion om sådan ändring i riksdagsordningen, att kvinna i likhet med man tillerkännes valrätt till Andra kammaren samt valbarhet till båda kamrarna.

sedan dess har reaktionens hand vilat tung över Ryssland. När nu utnlingen befrielsen kommit, är en utslänting av kvinnorna otänkbar. Ryssland kommer att i anda och sanning fullborda hela sitt folks befrielse, till kvinnorna jorden runt utgör ett glädjebudskap, och åt oss i de rösträttslösa länderna skänkes ett stöd och en mäktig hjälp, som vi ej kunde drömma skulle komma från det hållet.

Hilda Sachs.

Uppvaknande.

Jag hade legat sjuk länge. När jag återigen vaknade — drömmande och halvt motvilligt — var jag ensam. Också en ensamt orubbliga tystnad var omkring mig. Men när jag, med möda lyftande huvudet, ser mig om, långsamt igenkännande mitt rum med dess randiga tapeter, vita gardiner för fönstren, genom vilkas klara rutor den motsatta, solbelysta väggen med dess många nyfikna små gluggar hälsar mig igen, står på bordet bredvid sängen en bukett narcisser och en halvt utslagen tulpan med skärt papper kring krukans. Det blir alltså vår.

Jag undrar hur länge jag varit sjuk? Jag har svårt att tänka och minns ingenting. Stundom driver jag bort, sorglöst och roligt, jag vet inte vart, stundtals ligger jag stilla, tung och orörlig som en död. Jag är över all beskrivning trött.

Och intet ljud ger mig vägledning in i verkligheten.

— Jo — från gatan kommer ett kort,

smärtfullt ångestskri och delar sönder tystnaden likt en svärdsklinga, som blixtrar till i solen. Och återigen är allt endast tystnad.

Men jag sitter med ens upprätt i sängen och tycker jag känner, blodsvetten rinna nedåt mitt ansikte och döden gripa om mitt hjärta. Nu vet jag hur jag blev sjuk.

Min lilla gosse leker i rummet bredvid det, där jag arbetar. Jag hör hans små steg över golvet och hur han stundtals skrattar och sjunger med sin glasklara röst. Ingen är hos honom. Jag är glad och orolig på en gång, bådadera utan anledning. Plötsligt skriker han till — ett gällt, avbrutet skrik, liknande det utanför nyss. Jag är där — jag ser den lilla flaskan i hans hand och läser den ödesdigra påskriften. Och så är det återigen någon som skriker — det är visst jag — som skriker och skriker, ett skrik, som blir hängande i luften och aldrig tar slut.

Men nu är det tyst. Han är död. Hans lilla rena klocklika stämma är borta och finns inte mer. Och jag lever för att söka fatta det. Och jag

lägger mig ned och undrar hur jag må gå till väga för att så snabbt och säkert som möjligt förgöra mig själv.

Tankarna hugga mig som vassa knivar inne i huvudet.

När jag åter ser upp, är allt tomt, och långt borta försvinner flyende det sista återskenet av en solbelyst vägg. Hissnande som en fallande sten sjunker jag i intet, och jag tycker jag är på väg att söka något, och jag kan varken leva eller dö, förrän jag funnit det.

Och ur tomheten talar en röst till mig och säger:

— Vem är du — vart går du — vad söker du? Du är inte hitsänd — du är en av de fridlösa från de oroligas land, och du stör vårt lugn.

— Jag söker mitt barn, säger jag stilla, ty mitt hjärta är slaget och mycket plågat av sorg.

— Du söker förintelsen, säger rösten — du söker glömskan, men jag säger dig, vad vore lidandet och hur vore dess makt, om du kunde tillintetgöra dem blott genom att dö. Jag säger dig, att ginge du än genom tu-

sen dödar, måste du dock åter och återigen uppstå. En ångest, en jämmer, en vederböda, som sargar sitt offer om dagen och aldrig vilar om natten, det är du. Rösten, som klagar ur vinden, regndropparna, vilka falla som tårar, bitterheten, som hemsöker leendet, det är du. Den rastlösa smärtan, som höjer sitt rop ur musiken, som betungar andarna, skapar konstverken och ödelägger hjärtana, det är alltsammans återigen du.

Jag har ingen tillflykt, jag har intet hem. Mitt hjärta har blivit till ett käril, fyllt av ve, som ständigt flödar över och spiller sitt gift.

När jag åter ser upp, står min lilla gosse med armarna mot sängkanten och hakan stödd mot handen, som han brukar, och betraktar mig.

Jag tycker allt är som om det hänt för århundraden sedan.

Och jag sjunker åter i intet, som denna gång är en ljutlig vila.

Ragnhild Prim.

Hur de engelska kvinnornas rösträttsfråga nu behandlas.

Den 28 mars debatterades i engelska underhuset det rösträttsförslag, som framlagts av den av talmannen tillsatta kommittén och som vad kvinnorna beträffar gick ut på att kommunalt röstberättigade kvinnor och hustrur till kommunalt röstberättigade män skulle erhålla politisk rösträtt vid en ålder av 30 eller 35 år. Debatten öppnades av förre premiärministern, mr Asquith, som uppmanade underhusets medlemmar att erkänna det berättigade i att kvinnorna icke intaga samma beroende ställning efter kriget som före dessamma och att bereda sig på en ny tingens ordning genom att antaga något förslag i samma riktning som det av kommittén framlagda. "Det råder intet tvivel därom — den gamla ordningen skall bliva ny", med dessa ord inledde han sitt tal.

Debatten skildras i den engelska rösträttstidningen Common Cause som oerhörd intressant, och de anföranden, som hölls av premiärministern, mr Lloyd George, mr Asquith och åtskilliga andra, utmärkte sig för en glöd och en uppriktighet, som gav sin prägel åt hela den andliga atmosfären i underhuset.

Inemot 400 medlemmar hade infunnit sig, och det var uppenbart hur den stora massan av underhuset gav resonans, då den fann, att mr Asquith och mr Lloyd George voro ense i denna viktiga fråga. Man hade väntat en livlig opposition från de del unionister, vilka troddes skola motsätta sig varje rösträttsreform utom sin egen. Deras skara befanns emellertid vara varken synnerligen stor eller synnerligen inflytelserik, och deras ledare, mr Clavell Salter, är själv ingen principiell motståndare till kvinnorösträtten. I detta stycke fick han därför hjälp av mr Arnold Ward (som till den bekanta författarinnan Mrs Humphry Ward), vilken förkunnade, att kvinnorna blott borde tillåtas göra "hjälparbete" inom politiken och att "männen, som ledde landets öden under kriget, borde fortfarande att leda dem även i fredstid". Inalles samlade kvinnorösträttens motståndare 62 röster, medan 341 röstade mot dem och för kvinnorna.

Mr Asquith talade kraftigt och övertygande om kvinnorösträtten ur principiell och demokratisk synpunkt och uppehöll sig särskilt vid vikten av att de arbetande kvinnorna få tillfälle att göra sin röst hörd vid lösningen av alla de problem, som uppstå efter kriget.

Ännu kraftigare uttryckte sig mr Lloyd George såväl vid detta tillfälle som då han följande dag mottog en deputation, bestående av arbetande kvinnor ur alla yrken och sysselsättningar. Av intresse kan vara att anföra listan på de yrken, som voro representerade: skådespelerskor, jordbruksarbeterskor, ambulansskisar, bokhållare, författare, bakteriologer, bokbindare, metallarbeterskor, omnibuskonduktörer, bagare, snickare, tandläkare, sömmerskor, läkare, apotekare, sjuksköterskor, barnmorskor, läroanstalt, husvärdar, lykttändare, ammunitionarbeterskor, barnavårds-, hälsovårds- och yrkesinspektörer, gruvarbeterskor, poliser, fattigvårdstjänstemän, journalister, post- och järnvägstjänstemän, telefonister, juvelerare, textilarbeterskor, kvinnor i kommunal tjänst, stadsfullmäktige, studerande kvinnor. En representativ samling yrken, som man finner och bakom densamma stodo 24 rösträttsföreningar och 10 övriga kvinnoföreningar.

Deputationen anfördes av den engelska Landsföreningens ordförande, Mrs Fawcett, som framhöll kvinnornas arbete under kriget och under livligt instämmande förklarade, att visserligen hade de flesta av de representerade föreningarna på sitt program "rösträtt på samma villkor som för män", och

skulle vara mycket tacksamma, om mr Lloyd George på något sätt kunde finna en utväg att undvika det föreslagna ålderstrecket, men i alla fall "skulle de föredraga ett ofullkomligt förslag, som hade utsikt att gå igenom, framför det mest fullkomliga förslaget i världen, som icke kunde gå igenom."

Därefter talade yrkesinspektören, miss Anderson, som berömde den engelska arbetarskaran som den bästa i världen och värd en bättre lott än den som nu är hennes. "Första steget därtill — det viktigaste steget — är att fråga henne till råds, det nästa är att fortsätta därmed." I samma anda talade miss Mac Arthur å de kvinnliga fackföreningarnas vägnar, medan Mrs Watt talade för kvinnorna i de engelska kolonierna och framhöll hur mycket mera samarbete till fördel för hela det engelska väldet, som kunde ske, om kvinnorna hade rösträtt i moderlandet likaväl som i kolonierna. Till slut talade Mrs Edwards som representant för de walesiska kvinnorna, och Mrs Despard erinrade mr Lloyd George om ett tal han hållit i Bath 1911, i vilket han yttrat att kvinnorösträtten icke är en nationell utan en internationell fråga och att "om alla Europas stora länder gäve kvinnorna rösträtt... skulle icke Europas fält genomdränkas av deras söners blod". Slutligen framhöll hon den starka känsla, som råder bland kvinnorna av att frågan ej tål något uppskov.

I sitt svar förklarade premiärministern i starka ordalag att principutlåtanden till förmån för kvinnorösträtten voro "fullkomligt onödiga". Frågan om densamma hängde på det innerligaste tillsammans med begrepp som "hemmet", "folkhälсан", "barnens uppfostran och undervisning", och han förklarade som sin absoluta övertygelse att "en sak, som kommer att framgå ur detta krig är vissheten om att kvinnorna måste ha rätt till full likställighet i styran det av nationens öden". Han försökte ej försvara det föreslagna ålderstrecket utan medgav att det var "ologiskt och oförsvarligt", men av praktiska skäl nödvändigt som kompromissförslag.

På frågan om regeringens ställning till förslaget förklarade mr Lloyd George, att dess medlemmar skulle äga rätt att rösta efter eget val och att regeringen skulle sätta sitt maskineri i gång för att lotsa förslaget igenom i underhuset. Och om utgången ansåg han ingen ovisshet behöva råda.

Ester Brisman.

Kvinnliga seminarierektorer.

I enlighet med k. m:ts proposition har riksdagen beslutat om grunder för kvinnors utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium. (Se R. f. K. n:r 7.)

Barnmorskornas ställning.

Med anledning av motion av hr Byström föreslår lagutskottet att i kommunens tjänst fast anställd barnmorska skall i årlig lön åtnjuta minst 400 kr. (mot 300 kr.) samt tjänlig bostad m. m. Utskottet framhåller dessutom önskvärdheten av att den definitiva löneregleringen blir snarast genomförd och hemställer om proposition till nästa riksdag i löneregleringsfrågan.

Wiens kommunalråd och kvinnornas rösträtt.

Från Wien meddelas, att vid kommunalrådets sammanträde den 13 april framförts en interpellation av en av rådets socialdemokratiska medlemmar, angående utsträckning av den kom-

Några kommunalstatistiska siffror från Örebro län.

Till Örebro länsförbunds senaste årsmöte hade en liten statistik utförts över kvinnor med kommunala uppdrag inom länet. Då något härav, som vi tro kan vara av allmänt intresse, nu meddelas, betona vi, att siffrorna naturligtvis ej kunna läggas till grund för en officiell statistik.

Enligt uppgifter, insamlade av våra F. K. P. R., innehavas vintern 1917 94 kommunala uppdrag inom länet av kvinnor (suppleanter äro häri inberäknade). Härav komma på Närkes 47 kommuner 25 uppdrag i 4 kommuner, på Bergslagsdelens 16 kommuner 69 uppdrag i 12 kommuner: siffrorna för de båda länsdelarna ställa sig som synes följande olika.

Främst av alla står Kariskoga med 22 uppdrag anförtrödda åt kvinnor, härnäst kommer Örebro med 16, Kopparberg med 11, Nora stad 9, Linde 8, Askersund 6, o. s. v. nedåt. — Går man till *arten* av uppdragen finner man i pensionsnämnder 22 kvinnor, i fattigvårdsstyrelsen 21, i skolråd 8, i barnavårdsnämnder 5, i livsmedelsnämnder 5, i nykterhetsnämnder 5, barnhemsstyrelser 3, fosterbarnsnämnd 2, biblioteksstyrelser 2, styrelse för folkhögskola 3 (detta obligatoriskt på grund av donators bestämmelse!), nödhjälpskommittéer 8, o. s. v., enstaka uppdrag. Länet har f. n. 3 kvinnliga stadsfullmäktige och 1 medlem av kommunalnämnd (den sistnämnda i Nora socken).

Det är inte med några glada känslor vi meddela dessa häpnadsväckande och sorgligt låga siffror. Tänk bara på våra 5 medlemmar av livsmedelsnämnder, 5 av barnavårdsnämnder, 8 av skolråd! Tänk återigen på dessa fattiga 8 medlemmar (och därav äro en del endast suppleanter!) av skolråden bland de kanske 5-600 manliga skolrådsledamöterna! Och påminn Er en stund vad dessa herrar ha för uppgifter. Vi skola inte upptaga utrymmet med att här räkna upp dem, men var och en, som har någon erfarenhet av arbete inom skolstyrelser och skolväsen, kan säkert berätta åtskilligt om huru dessa uppgifter ofta fyllas och intyga, hur många av dem borde kunna skötas bättre av kvinnor.

När vi nu lägga fram våra siffror, är det alltså i hopp att de just genom sin nedslående ringhet skola bringa några till eftertanke över vår kommunala frågas oerhörda vikt och belysa nödvändigheten av att den tages upp på våra program på ett helt annat och kraftigare sätt än hittills.

M. F.

Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt i Kristianstad hade den 15 april anordnat ett offentligt diskussionsmöte, som vunnit stor anslutning. Sedan mötet öppnats av kyrkoherde Aug. Bruhn, överlämnades ordet åt dr Gulli Petrini, som talade om kvinnorösträttens framgångar under krigstiden och som slutade sitt föredrag med en fråga varför de svenska kvinnorna skola stå utanför, då det genom hela världen går en stämning för att kvinnorna skola få sin fulla medborgarrätt.

Efter det med ihållande applåder mottagna föredraget höll teol. dr Th. Nyström ett värtaligt och djuptänkt anförande, i vilket han utvecklade de allmänt mänskliga synpunkterna på frågan. Sedan kyrkoherde Bruhn därefter framfört mötets tack till föredragshållarna, förklarades ordet fritt. Någon opposition hördes emellertid ej av, utan de talare, som yttrade sig, lektor C. Cavallin, grosshandlare B. J. Jönsson och kyrkoherde Bruhn, uttalade alla sin anslutning till vad som sagts i inledningsföredragen. Till sist utvecklade kyrkoherde Bruhn de skäl varför männen böra arbeta för kvinnans rösträtt, och med avsjungandet av "Du gamla, du fria" avslöts mötet.

munala rösträtten med inbegripande även av kvinnorna. Till svar härpå förklarade borgmästare Weiskirchner, att det var en bjudande plikt att giva alla dem, som visat ett sådant hjältemod under dessa svåra tider, större inflytande på stadsförvaltningen och att han redan givit magistraten i uppdrag att behandla frågan om uppfyllande av denna billiga fordran, varvid också frågan om kvinnans rösträtt skulle behandlas.

FILMS.

I London har det rätt stor brist på automobiltaxametrar, beroende på att chaufförerna inkallats till krigstjänst. Myndigheterna ha därför sett sig nödsakade att lämna licens åt kvinnliga chaufförer, som nu ryckt in i männens ställe, och den tillfälliga stagnationen i driften har upphört. De kvinnliga chaufförerna ha fått goda vittnesord för sin skicklighet och sinnesnärvaro.

Under de tre sista åren ha allt flera kvinnliga poliser erhållit fast anställning i engelska statens tjänst, och nio av landets större städer ha utökat sin polisstyrka med kvinnor. De synas mycket ofta i ammunitionsfabrikerna, där de upprätthålla ordningen bland ungdomen och lämna den första hjälpen vid olycksfall.

En ung lärarinna i Reims, m:lle Fouriaux, har blivit dekorerad med hederslegionen. När tyskarna avancerade mot staden, hjälpte m:lle Fouriaux till med sjuktransporterna och vandrade en natt tre och en halv mil. Hon stannade kvar i Reims under belägringen, och trots bombarderingen och granatregnet fortsatte hon lugnt sitt arbete vid skolan.

En annan fransk hjältinna är Marcelle Semmer, som under reträtten i augusti 1914, sedan fransmännen överstigit Somme, hade nog sinnesnärvaro att under den flentliga elden öppna slussportarna för de hindra tyskarna att komma över kanalen. I en närbelägen by hjälpte hon till att gömma sexton sårade franska soldater, vilka sedan undkommo i civila kläder. Då hon överraskades och blev tillfångatagen, svarade hon på officerens frågor: "Jag är föräldralös och har endast en mor — Frankrike. Gör med mig vad ni vill." Hon dömdes till döden, men innan avrättningen blev verkställd, räddades hon genom ett plötsligt franskt anfall, som återställde byn i hennes landsmäns händer.

En 14-årig skolflicka har i ett brev till den danska kvinnoakstidningen Kvinden og Samfundet beklagat sig över den upprörande orättvisan att inga statsläroverk äro grundade för flickor, och å egna och kamraters vägnar vädjar hon till det ministerium, som har dessa förhållanden om hand, vari även Kvinden og Samfundets redaktion instämmer.

Vid en debatt i preussiska riksdagen angående kvinnors invaljande i kommunala kommittéer förklarade en hr Heins, att Danmark vore ett varnande exempel på vart det skulle leda, om kvinnorna finge medborgerliga rättigheter: där kunna de t. o. m. bliva ministrar! Och i England har familjelivet undergrävt genom rösträttskvinnorna: flera gifta män än ogifta ha av denna orsak tagit värvning.

Till sekreterare i den amerikanska senatens kommitté för förhållandet till utrikes makter (Foreign Relations Committee) har utnämnts miss Jessie Simpson. Detta är första gången en kvinna blivit till sekreterare i någon av senatens kommittéer. Hennes ställning är i hög grad ansvarsfull, då denna kommitté har flera konfidentiella och hemliga angelägenheter under sin behandling än någon annan. Hennes arbete betalas med 3,000 dollars, den näst högsta lön en i Förenta staternas tjänst anställd kvinna uppår. Högre avlönad är endast miss Julia Lathrop, chefen för statens barnavårdsbyrå, som har 5,000 dollars i årlig lön.

I de nya lagar, som i Mexiko äro under utarbetande, är det föreslaget att självförsörjande kvinnor, som ha sin utkomst genom hjärnarbete och inte genom manuellt arbete, skulle bli röstberättigade. Men äktenskapet kommer att innebära ett val mellan den äkta mannen och valseldn.

A. P. ANDERSSONS MÖBELAFFÄR

STOCKHOLM

Gamla Kungsholmsbrogatan 26

(andra huset från Drottninggatan)

Stort lager af finare och enklare

MÖBLER

i ek, mahogny, valnöt samt andra träslag äfven målade, till billigaste priser.

Allm. Tel. 11410

Riks Tel. 6505

Högerförpliktelser.

En trogen högervän till kvinnorrösträtten, Lunds Dagblad, skriver i en ledare den 18 april:

Vid den Lindmanska rösträttsreformen 1907 sattes det från regeringen i utsikt, att det icke skulle dröja synnerligen länge, innan även kvinnornas rösträttsfråga bragtes på tapeten. De löften och utfästelser, som då gavs, voro av förpliktande natur, och högerpartiet, som sanktionerade dem utan protest, borde för länge sedan känt sig manat att infria växeln. — — —

Nu sitter emellertid den Lindmanska regeringens chef samt dess finansminister åter i regeringen, vilkas två främsta medlemmar de äro icke allenast på grund av sin ämbetsställning utan även på grund av andra skäl. De få således förutsättas kunna göra sin vilja respekterad i ministären, om de yrka på ett ingripande i den kvinnliga rösträttsfrågan. Det finnes icke heller någon anledning att tro, att de kommit bort ifrån den åskådning i fråga om den kvinnliga rösträtten, som de hyllade 1907. Under sådana förhållanden finnes det icke heller någon anledning för dem att icke nu söka gynna en reform, som i alla händelser icke kan mycket länge till uppehållas. Exc. Lindman har en gång förut visat sig snabb i utredningen av rösträttsfrågorna, och det maskineri, som han använde 1906—07, kan säkerligen utan vidare sättas i gång och hinna slutföra en utredning om den kvinnliga rösträtten så pass tidigt, att en k. proposition kan inlämnas redan till denna riksdag. Detta så mycket hellre som det väsentligaste av det nödiga utredningsmaterialet för länge sedan föreligger färdigt.

Det skulle för högern och dess framtida ställning vara av betydelse, om den nuvarande regeringen kunde lösa den kvinnliga rösträttsfrågan. Högerpartiet får eljes uppbära hela trycket av den agitation, som kommer att bedrivas i denna rösträttsreform-detalj liksom om den kommunala rösträtten i dess olika faser. Högern har emellertid icke råd att skaffa sig motståndare i onödan, utan den har i stället behov av alla goda krafter för att främja de ändamål, som äro partiets arbetsuppgifter. Bland dessa goda krafter räkna vi landets kvinnor, vilkas politiska mogenhet och intressen göra dem till värdefulla medhjälpare i arbetet.

Skulle regeringen av ett eller annat skäl icke vilja själv övertaga målsmanskapet för ett reformförslag vid denna riksdag, får det väl i alla händelser förutsättas, att den kan skänka sitt stöd åt den enskilda motion, som bebådats. Att denna emenerar från ett annat parti, har icke med själva saken att skaffa, och frågan bör naturligtvis bedömas efter sin egen innebörd och icke med hänsyn till förslagsställarnas partiståndpunkt. Det vore en god sak, om rättvisa hade skipats mot kvinnorna, när kriget slutar, och alla krafter måste spännas i livskampen, och helst innan vi nästa gång gå till allmänna Andrakammarval.

Till brukspatron Albert Bergström har på 70-årsdagen avsänts följande telegram: Den forne motionären, den trofaste förkämpen för kvinnornas rösträttskrav bringas tacksam hyllning på 70-årsdagen.

Landföreningen för kvinnans politiska rösträtt
Signe Bergman,
ordförande.

Arbetet ute i landet

Blekinge länsförbund för kvinnans politiska rösträtt hade den 9 april sitt årsmöte, varvid alla länets föreningar voro genom ombud representerade. Års- och revisionsberättelsen föredrogs och ansvarsfrihet beviljades. Till styrelse omvaldes fru Augusta Tonning, ordförande, fröken Ebba Hultkvist, sekreterare, samt fröken Sigrid Kruse, fru Lisa Velander, Karlshamn, och fru Jenny Johansson, Eringsboda. Förbundet har till sommaren i augusti månad inbjudit till ett större rösträttsmöte i Ronneby. En kommitté på 10 personer fick i uppdrag att vidtaga förberedelserna för mötet.

Bodens F. K. P. R. hade den 2 april anordnat offentligt möte å Folkets hus stora sal. Därvid höll fröken Märta Bucht från Luleå föredrag om Kvinnornas krav på medborgarrätt. Vidare förekom sång av fröken Anna Högrström. Slutligen antogs en resolution ifråga om skydd för ensamboende lärarinnor.

Broby F. K. P. R. hade den 29 mars årsmöte. Föreningens ordförande, fröken Ida Lindahl, hälsade de närvarande välkomna, varefter årsberättelsen föredrogs. Enligt denna var medlemsantalet vid årets slut 57. Revisionsberättelsen föredrogs och beviljades ansvarsfrihet åt styrelse och räkenskapsförare. Till ordförande återvaldes fröken Ida Lindahl. Övriga styrelseledamöter blevo doktor A. Lindvall, fru Maria Lindvall samt fru Anna Johnsson, vilka samtliga omvaldes. Nyvald blev fröken Vahlborg Norrman, sanatoriet. Till suppleanter valdes skriftställaren Pehr Johnson och fru Hanna Olsson. Revisorer blevo fröknarna Mimmi Waldau och Maria Lorentzen med fru Ellen Berling som suppleant. Mötet beslöt uttala sig för ett mera effektivt skydd åt ensamboende lärarinnor samt uppdrag åt styrelsen att anordna ett föredrag om den kvinnliga rösträttsrörelsens historia. Slutligen uppdrogs åt styrelsen att anordna en värfest till frände av Anna Maria Lenngrens minne, varpå mötet avslöts med en redogörelse för Skänemötet i Hörby.

Eksjö F. K. P. R. hade den 3 april ordinarie möte, varvid efter års- och revisionsberättelsernas uppläsande styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet. En ändring av par. 2 i stadgarna beslöts, så att hädanefter även män äga att ingå i föreningen. Vidare beslöt föreningen instämman i det uttalandet med anledning av den förestående behandlingen i riksdagen av k. m:s proposition angående lag om barn utom äktenskap samt i den med anledning av våldsdådet i Nöbböle av 10 kvinnoföreningar gjorda hemställan till k. m:t angående skydd åt ensligt boende lärarinnor.

Falkenbergs F. K. P. R. hade den 16 april anordnat möte med ett av livligt bifall mottaget föredrag av fru Anna Holm över ämnet Kvinnorna och kriget.

Filipstads F. K. P. R. omvalde på årsmöte den 29 mars den förutvarande styrelsen: fröknarna Ottilia Marin, ordförande, Alma Rundberg, vice ordförande, Gerda Bergstrand, sekreterare och Olivia Lundberg, kassaförvaltare samt fru Maria Andersson. Styrelsesuppleanterna fru Elin Fredga och fröken Hilma Sjögren omvaldes även. Revisorer blevo fröknarna Anna Marin och Sigrid Lundroth med fröknarna Maria Kalin och Ida Kördel som suppleanter. Sedan övriga föreningsangelägenheter avhandlats, föredrogs den av tio kvinnoföreningar till k. m:t med anledning av det s. k. Nöbböledådet inlämnade petitionen om skydd för ensligt boende lärarinnor. Med tacksamhet för vad som i ärendet redan vidgjorts, instämde föreningen i den del av denna hemställan, som genom justitiedepartementet inlämnats till konungen. Efter förhandlingarnas avslutande följde samkväm, varvid synnerligen vacker pianomusik utfördes av fru Signhild Mossberg, varjämte fru Jenny Nordqvist på ett särdeles anslående sätt föreläste Frigga Carlbergs roliga skådespel Statsministerns döttrar.

Järpens F. K. P. R. hade den 15 april besök av fru Gurli Hertzman-Ericson från Stockholm, varvid en intresserad åhörarskara var samlad i Ordenshuset, som var smakfullt dekorerat med skölder och blommor. Kyrkoherde A. Lindeman öppnade festen med ett anförande, varefter fru Hertzman-Ericson höll ett sakrikt och med stort intresse åhört föredrag angående Kvinnans insats i det politiska och sociala arbetet, samt vad nuvarande tid kräver av nutidens kvinnor. Solosång till piano förekom vidare, varjämte en damtrio utförde några anslående sångnummer. Allt mottogs med varma applåder. Inemot ett 20-tal nya medlemmar, däribland 3 manliga, antecknade sig för inträde i F. K. P. R. Fru Märta Möller frambar till sist ett tack till såväl talare som sångare samt till publiken för en angenäm samvaro.

Karlskoga F. K. P. R. hade onsdagen den 14 mars möte med samkväm. Sedan föreningens ordförande, fröken Hulda Forsgren, lämnat redogörelse för centralstyrelsemötet i januari, upptogs frågan om instämmande i propositionen angående lag om barn utom äktenskap till diskussion. Föreningen uttalade sig för detsamma. Vidare beslöt föreningen att i maj fira 10-årsminnet av sin tillblivelse med en fest, till vilken styrelsen fick i uppdrag att uppsätta program.

Katrineholms F. K. P. R. hade den 29 mars anordnat ett större möte i Stora teatern tillsammans med Vita bandets lokalavdelning på platsen under tillslutning av flera hundra personer. Vid tillfället höll friherinnan Ebba Palmstierna från Stockholm ett briljant föredrag om "Tidshändelserna och kvinnorna, vilket utformade sig till en gripande fredspredikan, på samma gång det klargjorde vad tiden nu fordrat av kvin-

Från min Norrlandsfärd.

Resebrev till Rösträtt för Kvinnor.

Vid min resa för Bergman-Österbergiska kursen i Västernorrlands län hösten 1916 fick jag ett bestämt intryck av befolkningens vakenhet och intresse för allt som rör sig i tiden, och detta intryck har blivit än starkare under min resa i samma län i februari och mars månader detta år.

Man skulle kunna tro, att på de platser, som ha obekväma kommunikationer, och dit föredragshållare sällan komma och där aldrig ett ord talats offentligt om kvinnorrörelsen, inte finnes varken kunskap om densamma eller någon känsla för nödvändigheten av kvinnornas likställighet med männen. Så mycket mera överraskas man, då man märker, att just på sådana platser framträder både kunskap om och vilja att vara med i arbetet för kvinnornas sak. Såväl män som kvinnor ha alldeles klart för sig hur naturligt och självfallet det är, att vi alla skola ha samma barnarättigheter i vårt eget land. "Söner och döttrar ha ju samma arvsrätt inom familjen och samma myndighetsrätt för sin egen del, och det har inte visat sig att kvinnorna ha skött sig och sin ekonomi sämre än männen, eller att de ha några särskilda böjelser, som skulde göra dem olämpliga att åtnjuta samma

barnarättigheter som männen inom det gemensamma fosterlandet." Denna uppfattning träffar man ofantligt ofta hos dessa människor, som i en avlägsen bygd genom egna erfarenheter och tankar bildat sig en egen åsikt i de stora frågorna.

Naturligtvis är det bland sådana människor lätt att finna deltagare i en samhällskurs, sådan som den Bergman-Österbergiska, liksom att vinna anslutning till vår rösträttsrörelse. Kravet på kvinnorrätten finns, mer eller mindre medvetet, hos de allra flesta, såväl män som kvinnor, och det är vanligen en självklar sak att männen gå in i de rösträttsföreningar som bildas. Där sinnen äro obesmittade av partiegoism och där vad som är rätt också får vara rätt, där komma männen ihåg att kvinnorna med sina namn stödde kravet på allmän rösträtt för män, och vilja nu i sin tur hjälpa kvinnorna i deras arbete för samma rätt. I Köpmanholms F. K. P. R. ha vi t. o. m. en manlig ordförande, och han tycktes så genomträngd av frågans vikt och nödvändighet, att ingen kvinna kunde ha känt djupare i sin egen sak.

En fullständig redogörelse för denna termins kursresa skulle inkräkta alltför mycket på tidningens utrymme, men några av mina upplevelser måste jag dock meddela. Efter att ha gjort en liten avstickare till Falun, vars i alla avseenden imponerande och praktiska rösträttsförening inbjudit mig

Riks 25 50

Allm. 62 96

La fleupiste
Kgl. Hofblomsterhandel
Malmorgsgatan 6, Stockholm

norna och vad de hava rätt att fordra tillbaka. Med tanke på tilldragelserna i öster och på stillaständet hemma hos oss, sade talarinnan, kunde man nästan tillämpa ordet att "de yttersta varda de främste och de främste de yttersta". På Rysslands kvinnor nu medborgarrätt, så få Sveriges kvinnor stå där och skämmas för Första kammaren. Föredraget åhördes med tacksam uppmärksamhet och hälsades med livligt bifall. Efteråt föredrogs de tio kvinnoföreningarnas petition till k. m:t i frågan om skydd för ensamboende lärarinnor, i vilken petition de närvarande enhälligt instämde.

Kumla F. K. P. R. höll den 29 mars årsmöte, som öppnades av ordföranden, fröken Vienna Mesterton. Före förhandlingarnas början utfördes triumfisk å violin, cello och piano. Ordföranden i Örebro F. K. P. R., fru Elsa Perselli, lämnade därefter en synnerligen intressant och delvis humoristisk skildring av senaste centralstyrelsemötet, vilken av de närvarande åhördes med stort nöje. Därefter upplästes års- och revisionsberättelserna, och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Av revisionsberättelsen framgick att tack vare det av föreningen anordnade amerikanska lotteriet årets behållning uppgår till kr. 604:49. Under året ha avhållits 5 enskilda och 3 offentliga möten, och som föredragshållare har föreningen haft förmånen mottaga fru E. Wærn-Bugge, redaktör E. Björkman, fru F. Björkman och skollärare Ekdahl. Styrelseval företogs och återvaldes med acklamation: till ordförande fröken Vienna Mesterton och till vice ordförande fru Selma Fredrikson. Till sekreterare valdes fru Betty Halmén och till vice sekreterare lärarinnan fröken Emma Pettersson. Till kassaförvaltare utsågs i stället för fröken Bengtson, som undanbett sig återval, fru Alma Ohlson, och till styrelseledamöter valdes fru Hilda Ekman och Ida Andersson. Från centralstyrelsen ankommet cirkulär angående de Bergman-Österbergiska kurserna upplästes, och beslut fattades enhälligt att med tacksamhet emottaga anbudet att i Kumla för allmänheten anordna en 3 dagars kurs — den 10—13 april — upptagande ämnena: 1) Kommunernas organisation och förvaltning, 2) Kommunernas hälsovård samt 3) Barnavårdsstiftning. Vidare beslöts att de arbetsmöten, som redan under hösten pågått för anskaffande av småpersedlar för nyfödda i fattiga hem, skola fortvara och åter börja den 16 april. De färdiga plaggen överlämnas till kommittén De värnlösa hjälps. Fröken Rigell hembar till ordföranden i hjärtliga ordalag föreningens stora tacksamhet för det gångna arbetsåret. Till sist under de närvarandes djupa rörelse överlämnade ordföranden i

att hålla ett föredrag, och där jag på det mest välvilliga och älskvärda sätt mottogs, kom jag till Alby, där en rösträttskvinna alltid har hemkänsla i ordförandens hem. Efter att ha hållit ett enda föredrag fortsatte jag till Härnösand, där två föredrag hölls och där fru Kallstenius, som planerat och ordnat resan gav råd och anvisningar samt på allt sätt omhuldade mig. Bland de platser, som sedan besöktes, var Nora, Ångermanland, den första, och där mötte mig genast ett varmt intresse för kursen och tillika en önskan att vara med och arbeta för gemensamt bästa. F. K. P. R. bildades och flera av dess medlemmar kände förut ganska väl till rösträttsrörelsen. I Sprängsviken hölls endast ett enda föredrag, men då det var slut, kommo flera kvinnor och frågade hur det gick till att bilda rösträttsförening, ty de ville gärna ha en sådan till stånd, och den bildade sockså ett par dagar därefter. En gång kom jag, efter en rätt besvärlig resa till en avlägsen bygd mitt i natten, ganska trött och medtagen samt mycket undrande huruvida här verkligen kunde finnas något gehör för kursen. Men då värdinnan på stället talade om att hon varit på Huskvarnamötet och att hon hade rösträttstidningen och kalendern samt t. o. m. stod som medlem i Vaxholmsföreningen, försvann både trötthet och missmod. Detta var i Sunnansjö och föredragen där voro så livligt besökta, som lokalen

Advokat EVA ANDÉN

JURIS KAND.

Kvinnliga Juridiska Byrån

Lilla Vattugatan 14 (vid Brunkebergstorg)
STOCKHOLM C.

Rättegångar o. juridiska uppdrag av alla slag.

KL. 10-4.

Riks tel. 7576.

Allm. tel. 18336.

gripande, varma ordalag den svenska flaggan, att vid högtidliga tillfällen hissas i topp. Du gamla, du fria sjöngs unisont, och fru Berger tackade å allas vägnar ordföranden för den vackra, betydelsefulla gåvan. Sedan några sångnummer utförts, avslöts det synnerligen angenäma samkvämet. Må det till sist tillåtas att betona, att Kumla F. K. P. R. med dess nitiska och självuppoftande ordförande i spetsen är en mönsterförening, alltid redo att vilja gagna, där kvinnans arbete kan och bör skattas.

Lysekils F. K. P. R. hade onsdagen den 28 mars inbjudit Vita bandet, Moderata kvinnoförbundet och Socialdemokratiska kvinnoklubben till gemensamt möte för att uttala sig angående den av tio kvinnoföreningar undertecknade skrivelsen till konungen med anledning av Nöbbeledådet. Mötets deltagare beslöt enhälligt att uttrycka sin glädje och tacksamhet över av k. m:t och folkskoleöverstyrelsens redan nu vidtagna åtgärder samt att uttala sitt instämmande i den del av kvinnoföreningarnas petition, som genom justitiedepartementet inlämnats till konungen.

Malmö F. K. P. R. hade den 26 febr. ett offentligt möte, då fröken Anna Lindhagen höll ett synnerligen sakrikt och utredande föredrag om Det nya lagförslaget om barn utom äktenskapet. Den 27 mars hölls det ordinarie vårsammanträdet med uppläsning och godkännande av års- och revisionsberättelserna. Ordföranden resumerade den av kvinnoföreningarna till justitiedepartementet ingivna skrivelsen angående skydd åt ensamboende lärarinnor, och föreningens uttalande om sympati för däri framställda önskemål. Skioptikonbilderna ur rösträttsrörelsens historia visades under allmänt bifall. Dessa komma säkert att på sin vandring genom landet sprida mycken glädje i rösträttsföreningarna.

Persöns F. K. P. R. hade den 15 april anordnat offentligt möte med föredrag av fröken Märta Bucht, Luleå, som på ett särdeles fängslande sätt framställde Fredrika Bremers livsgärning, hennes fredsidéer och i samband därmed kvinnan och fredsarbetet. Föredraget, som åhördes av både män och kvinnor, avtäckades med livliga applåder.

Skara F. K. P. R. hade tillsammans med Moderata kvinnoförbundet, Vita bandet och de kvinnliga avdelningarna av S. S. U. H. den 29 mars anordnat ett möte med föredrag av fru E. Wærn-Bugge om Skydd för ensamboende lärarinnor. En för tillfället författad prolog upplästes, och sånger utför-

medgav. På ännu ett par ställen hade jag liknande erfarenheter, och särskilt fann jag i Ramsele att den kvinna, som ordnat kursen var en fullfärdig och målmedveten rösträttskämpa, som länge haft i tankarna att få en F. K. P. R. i Ramsele, vilket nu också lyckats.

Då jag ser tillbaka på mina resor i Västernorrland, och särskilt i Ångermanland, står det klart för mig hur kortsynt det är att döma om obekanta förhållanden. Det är emellertid just vad man gjort angående Ångermanland. Därför att där ej funnits en enda rösträttsförening på landsbygden, endast i städerna, har man sagt att där ej finnes kännedom om eller förståelse för vår sak. Vid en inblick, om än så ofullständig, i förhållandena, märker man att det i stället varit rösträttsens målsmän, som varit obekanta med tankar och meningar hos befolkningen där uppe, men denna har både kännedom om och förståelse för vår sak. Man behöver ofta blott hänsyfta på den för att få dem med. Bästa beviset för detta är de sju F. K. P. R. i Ångermanlands avlägsna delar, som bildats under vintern och vilkas medlemmar jag på detta sätt, i tidningens spalter, sänder en varm och tacksam hälsning samt hjärtlig önskan om framgång och tillförsikt i arbetet för: "rättvisa åt kvinnorna."

Emma Aulin.

Söders "English School"

Engelska lektioner och översättningar.

Erstagatan 26. Allm. Tel. Söder 36035.

Annie I. Scott.

HOTELL VICTORIA

Norra Smedjegat. 14, (Hörnet av Herkulesg.) Stockholms äldsta, billigaste och mest välkända privathotell. Tyst och fridfullt läge strax vid Brunkebergs- och Gustaf Adolfs torg. Elektriskt ljus o. telefon i rummen.

Vördsamt Fru Greta Schubert.

Post- o. Telegrafadr. HOTELL VICTORIA. Riks 53. Allm. 6657.

För resande att beakta!

Lööfs hotell ARVIKA rekommenderas.

des. Efter föredraget beslöt mötet enhälligt att instämma i den hemställen om skydd för ensamboende lärarinnor, som av 10 kvinnoföreningar riktats till k. m:t. Mötet slöts med unisont sjungande av Du gamla, du fria.

Strömstads F. K. P. R. hade den 27 mars ordinarie möte, varvid års- och revisionsberättelserna för 1916 upplästes, och beviljades styrelsen full och tacksam ansvarsfrihet för nämnda års förvaltning. Föreningen instämde i centralstyrelsens uttalande angående lag om barn utom äktenskapet samt i den av 10 kvinnoföreningar inlämnade skrivelsen till k. m:t om skydd för ensligt boende lärarinnor.

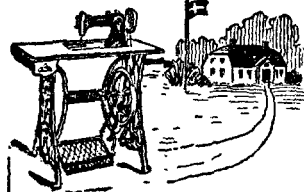
Söderköpings F. K. P. R. hade den 13 april årsmöte. Av styrelseberättelsen framgick, att föreningens verksamhet under föregående år varit livlig. Sålunda ha bl. a. 4 offentliga möten med föredrag m. m. anordnats. Föreningen har även under året erhållit eget stander, skänkt av fru Märta Hellström. Med anledning av 100-årsminnet av Anna Maria Lenngrens död föredrogs å mötet några av hennes dikter, varjämte ordföranden, fru Malla Grönlund, erbjöde om hennes livsgärning.

Sölvesborgs F. K. P. R. hade den 29 mars ett större offentligt möte med kyrkoherde Aug. Bruhn som talare. Med värme och övertygelse talade kyrkoherde Bruhn för kvinnornas rättfärdiga sak och gav klara och sakliga skäl "varför männen böra arbeta för kvinnans politiska rösträtt" — sällan har väl ett rösträttsföredrag gjort ett så djupt intryck på en församling. Och kyrkoherden blev också av den talrika publiken, som även utgjordes av många inbjudna män, föremål för varmt erkännande. Efter föredragets slut antecknade sig 11 män för bildandet av en lokalavdelning av Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt med smedmästaren N. N. Lindberg, som sammankallande. Sedan samlades en hel del intresserade till samkväm i den festligt dekorerade salen, där kvinnorna i ett par anförande tolkade sitt tack och sin aktning för de modiga män, som vilja bistå kvinnorna i kampen mot orättvisorna för rättfärdigheten.

Umeå F. K. P. R. hade den 14 februari sitt första sammanträde för året, varvid fröken Grönfeldt redogjorde för en del av de ärenden, som behandlats på centralstyrelsemötet i Stockholm. Referatet fortsattes vid sammanträdet den 2 mars, till vilket ordföranden, fröken Öquist, inbjudit föreningen i sitt hem. Särskilt framhölls betydelsen av den nya sammanslutningen: Nordiska kvinnosaksföreningars samorganisation och vikten av de lagstiftningsfrågor rörande kvinnor och barn, som komma för vid innevarande riksdag samt vad som åtgjorts för att även kvinnlig sakkunskap skall rådföras vid lösandet av frågan om ungdomens fortsatta utbildning efter skolåldern. Jämte stadens samtliga övriga kvinnoföreningar anordnade föreningen den 30 mars opinionsmöte för att framföra kravet på bättre skydd åt ensamboende lärarinnor. Mötet öppnades av F. K. P. R:s ordförande, fröken Öquist, som å sin förenings vägnar, varifrån initiativet till mötet utgick, hälsade de närvarande välkomna och framhöll, att då det gällde så vitala intressen som att trygga arbetsro och arbetsfred för kvinnorna, måste dessa sluta enigt upp kring sina berättigade krav och på det enda lagliga sätt, som står dem till buds, nämligen petitionsvis, framföra dem till regering och riksdag. Till mötets ordförande valdes därpå ordföranden för K. F. U. K., fröken Jenny Norberg, som angav programmet för aftonen och så överlämnade ordet till Vita bandets ordförande, seminarieadjunkten Ester Middelsten, som redogjorde för vad som hittills åtgjorts i föreliggande fråga och vad som ännu återstår att göra. Därpå antogs enhälligt den av V. U. utsända resolu-

Örnås Sommar- och Vintersanatorium

högt och härligt beläget i den fagra Simlångsdalen vid Mahults hållplats & Halmstad-Bolmens järnväg. Mottager gäster, som utan att vara i behov av egentlig läkare- eller sjukvård söka vila och rekreation i lugn och naturskön trakt under oklanderliga hygieniska förhållanden i förening med hembrefnad och ett gott och rikligt bord. Personer, lidande av tuberkulos eller andra smittosamma sjukdomar mottagas ej. Referenser: Samtliga hrr läkare i Halmstad och dr Manne Bergengren i Göteborg. Prospekt erhålles på begäran. Förfrågningar och anmälningar mottagas af INEZ CARLSTRÖM. Postadress Mahult, Ryaberg. Telef.: Simlångsdalen 4 via Halmstad. Telegramadress: "Örnås", Halmstad.

En svensk symaskin till
hvarje svenskt hem.

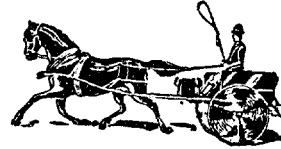
Med solid konstruktion förenar
Husqvarna symaskin teknisk
fulländning i utförandet.

Den betalar sig!

Husqvarna
Symaskin

Arvika Vagnfabrik, Arvika.

Kungl. Hovleverantör.

Begär priskurant även å Kullageraxlar.

Sveriges största
fabrik för tillverkning av
alla sorters lyx- och
arbetskädon

Utställning: David
Bagaregata 1, Sthlm.
Priskurant på begä-
ran. Riks t. Arvika 87,
Sthlm 4544.

Brösthällaren "Charmant"

Vit batist Kr. 2.50

Do 2.75

Vit pique 3.50

Vit tyll 3.-

Do 4.-

Alla varor expedieras till landsorten mot postförskott + porto.

BUTTERICKS MÖNSTERAFFÄR

Riks 1726. Drottninggatan 57 Allm. 1410.

STOCKHOLM

Från Örnås

ha vi mottagit följande:

Över den skånska neijden rusar morgontåget, som utgått från Malmö kl. 7.41, och genom kupéfönstret sticker ljumt februarsolen. Allt är lugnt och stilla, och endast en lätt rimfrost har täckt de mörka åkerfälten. Redan kl. 10.56 äro vi i Halmstad, och kl. 1.45 lämnar taget Halmstad för att fortsätta resan till Mahults hållplats på Halmstads-Bolmens järnväg. Här mötas vi av ett klingande slädföre, och cirka tio minuters väg i en kuperad mark åka vi i släde upp till Örnås nyöppnade sanatorium, beläget högt uppe i skogsbrynet, varunder ses den vackra Simlångsdalen, omväxlande med skog och sjö. I sanatoriets hall mottagas vi av dettas värdinna. Vi se strax att vi kommit till ett fullt modernt, bekvämt inrättat sanatorium. Den stela lyx, som så ofta härskar vid sådana etablissemang, är helt ersatt av den utsöktaaste propherhet i förening med varm hembrefnad. Vårt första intryck blir: här kommer jag att trivas, och ju längre vi stanna desto mer leva vi oss in i denna trivsamt.

des fröken A. Möller till ersättare efter fru J. Hallgren, som flyttat från orten. Efter mötesförhandlingarnas slut vidtog ett angenämt samkväm, varvid, efter intagna förfriskningar, spelades rösträttspjäsen Mobilisering, vilken mottogs med stor tacksamhet.

Älvros F. K. P. R. hade den 25 mars offentligt föredrag av fru Erica Falkman från Avesta-Krylbo. Föredraget bevisades av cirka 200 personer. Efteråt hade föreningen anordnat samkväm med musik och deklamation. Föreningen ökades betydligt med både män och kvinnor. Kvällen förut hade föreningen sitt årsmöte, varvid den förutvarande styrelsen omvaldes, fruarna Beda Jonsson, ordförande, Ingeborg Persson vice ordförande, Märta Sjögren sekreterare, fröken Emy Vidén vice sekreterare och fru Elvira Sjöqvist kassaförvaltare. Suppleant blev fru Anna Halvarsson. Även den kvällen hade föreningen nöjet att ha fru Falkman med, och föredrog hon en sakrik och uttömmande redogörelse för centralstyrelsemötet i Stockholm den 8-9 sistlidne januari, och var kvällen särdeles intressant.

Rösträtt för Kvinnors

nionde nummer för 1917 innehåller bl. a.:

»Nej, säger jag, nej, och åter nej».
Sverige 1917. Av Aug. Bruhn.
Kvinnorna uppvakta statsministern.
De ryska kvinnornas frihetssträvan. Av Hilda Sachs.
Uppvaknande. Av Ragnhild Prim.
Hur de engelska kvinnornas rösträttsfråga behandlas. Av Ester Brismar.
Några kommunalstatistiska siffror från Örebro län. Av M. F.
Från min Norrlandsfärd. Av Emma Aulin.

Stockholm 1917, Ivar Hæggströms Boktryckeri A. B.